

виробничому підрозділу й горизонтально-інноваційній структурі;

2) інформаційний механізм трансформує зовнішні та внутрішні для підприємства дані та знання в корисні інформаційні продукти щодо його поточних або перспективних потреб, тактичних або стратегічних інтересів, формуючи його інформаційні ресурси, запаси й резерви.

3) механізм прийняття рішень, мета якого - пошук, відбір та впровадження інновацій, необхідних для розвитку потенційно цінних ресурсів і спроможностей підприємства. Основними завданнями механізму прийняття рішень повинні бути: визначення й підтримка необхідних меж для системи внутрішнього контролю; забезпечення можливостей для проведення експериментів у масштабах ринку; підтримка дивергентного мислення та креативності; розробка системи оцінки інновацій, що необхідне з метою визначення доцільності впровадження інновацій;

4) механізм управління ресурсами, завдання якого пов'язані з обліком ресурсної бази підприємства, аналізом тенденцій її зміни й відтворення, надання рекомендацій щодо її ефективного використання в частині пошуку джерел мобілізації ресурсів для реалізації інноваційних проектів з погляду цінової та логістичної оптимізації;

5) механізм управління інноваційним процесом, завданням якого є формулювання мети управління, оцінювання своїх можливостей, сильних і слабких сторін, методів управління тощо, тобто організація інноваційного менеджменту на підприємстві, яка складається з основних елементів: підсистеми наукового супроводження, керівної, керованої, цільової підсистем та підсистеми забезпечення.

УДК 658.5:656.2

ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ДО СУЧАСНИХ УМОВ

Янченко Н.В., к.е.н., ст. викладач (УкрДАЗТ)

Важливим напрямком виходу підприємств залізничного транспорту із кризового стану є вдосконалювання керування, що повинне бути спрямоване на адаптацію підприємства до змін зовнішнього середовища, на вироблення стратегії розвитку підприємства.

Якщо раніше вважалося, що велике підприємство має кращі шанси перемогти в конкурентній боротьбі в порівнянні з маленьким, то тепер усе більше яким стає той факт, що переваги в

конкурентній боротьбі одержує те підприємство, що зуміє швидше адаптуватися. Швидкість й ефективність процесу адаптації стають в умовах прискорення змін зовнішнього середовища одним з головних конкурентних переваг як у перспективному, так й у поточних періодах діяльності підприємства.

Прискорення змін зовнішнього середовища, поява нових запитів і зміна позиції споживача, зростання конкуренції на ресурси, інтернаціоналізація бізнесу, поява нових, найчастіше зовсім несподіваних можливостей для здійснення бізнесу, розвиток інформаційних мереж, що роблять можливим блискавичне поширення й одержання інформації, широка доступність сучасних технологій, зміна ролі людських ресурсів, а також ряд інших факторів привели до різкого зростання значення здатності підприємства вчасно відреагувати на зміни середовища.

Неефективність існуючих форм управління змушує науковців замислюватись над створенням нових форм, які б відповідали всім сучасним вимогам господарювання підприємств. Система управління підприємством повинна мати у своєму складі гнучкі компоненти, здатні до самоналагодження, адаптації до дій подразника, тобто включати систему адаптивного управління підприємством. Концепція адаптивного управління сьогодні виступає потужною зброєю для опору мінливості умов функціонування та розвитку суб'єктів господарювання.

Аналіз поточного стану підприємств залізничного транспорту свідчить про наявність значного кола проблем підприємств залізничного транспорту, які потребують негайного вирішення для забезпечення подальшого розвитку підприємств галузі в умовах нестабільності бізнес-середовища, а саме: неефективне використання економічного потенціалу галузі; невідповідність організаційної структури умовам розвитку ринкової економіки країни; недостатня прозорість фінансової діяльності підприємств галузі; низький рівень конкуренції на ринку залізничних перевезень.

На сучасному етапі розвитку першочерговими завданнями адаптивного управління на підприємствах залізничної галузі є зміна архаїчної організаційної структури, а також напрацювання методичного апарату і адекватної системи управлінського обліку і контролю, відсутність яких не дозволяє керівництву мати в оперативному режимі достовірну картину фінансового положення підприємства, витрат і прибутковості окремих видів діяльності, стадій і стану технологічного процесу і на цій основі приймати короткострокові і середньострокові рішення. Відсутність подібної системи унеможливорює визначення привабливості тих або інших ринків, прогнозування в реальному часі фінансові надходжень та планування ефекту від реалізації послуг та від інвестицій.